

1.3.2018

Opetus- ja kulttuuriministeriö
kirjaamo@minedu.fi, lukiouudistus@minedu.fi

Viite: OKM/41/010/2017 (24.01.2018)

Asia: Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle lukiolaiksi ja laiksi ylioppilastutkinnon järjestämisestä annetun lain muuttamisesta

Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto Arene ry (myöhemmin Arene) kiittää lausuntopyynnöstä ja esittää lausuntonaan seuraavaa:

Esityksen tavoitteena on uudistaa lukiokoulutuksen rakenteita tavalla, joka edistää tulevaisuudessa tarvittavan laaja-alaisen yleissivistyksen ja korkeatasoisen osaamisen vahvistumista lukiokoulutuksessa. Uudistuksella pyritään edistämään lukiokoulutuksen järjestäjien keskinäistä yhteistyötä sekä yhteistyötä korkeakoulujen, muiden koulutuksen järjestäjien sekä työelämän ja muun ympäröivän yhteiskunnan kanssa. Arene pitää tavoitteita kannatettavina.

Tavoitteena on vahvistaa myös opiskelijoiden mahdollisuuksia kehittää kansainvälistymistä tukevaa osaamistaan ja mahdollisuuksia tutustua korkeakouluihin ja korkeakouluopintoihin jo lukio-opintojensa aikana riippumatta siitä, missä lukiossa he opiskelevat. Arene tukee esitystä, jossa korkea-asteen kanssa tehtävän yhteistyön lisäämisellä pyritään tukemaan lukiolaisten jatko-opintoja urasuunnittelua.

Arene tukee esitystä opintojen ohjauksen tehostamisesta. Uudistuksen tavoitteena on, että opiskelijat saavat oikea-aikaisesti ja yhdenvertaisesti tarvitsemansa opintojen ohjauksen ja pystyvät tekemään sekä lukio- että jatko-opintojaan koskevia valintoja. Henkilökohtaisella ohjauksella voidaan vähentää lukio-opintojen jälkeisiä välivuosia, helpottaa ylioppilaiden siirtymistä korkea-asteelle ja parantaa heidän edellytyksiään korkeakouluopintoihin kiinnittymisessä ja opinnoissa menestymisessä.

Arene kannattaa esitystä, jonka mukaan ylioppilastutkinnon kokeiden uusimiskertoja koskevista rajoituksista luovuttaisiin ja koulutuksen järjestäjälle säädettäisiin velvollisuus järjestää kokeet myös ylioppilastutkinnon suorittaneelle henkilölle, joka uusii tutkintoon sisältyvän kokeen tai täydentää tutkintoaan, sekä henkilölle, joka suorittaa erillisen kokeen.

Arenen näkemyksen mukaan tulevaisuuden laaja yleissivistys ja paras mahdollinen pohja korkeakouluopinnoille edellyttävät lukiokoulutuksessa laajaa pakollista ainevalikoimaa sekä pedagogiikan ja arviointitapojen voimakasta kehittämistä. Tämä on mahdollista, kun myös ylioppilaskirjoitukset ohjaavat kehittämistyötä samaan suuntaan.

Arene tukee esitettyä lukiolain uudistamista esityksen mukaisesti. Uudistus vahvistaa lukio-opiskelijan valmiuksia siirtyä korkea-asteen opintoihin sekä suuntaa lukioiden toimintakulttuurin kehittymistä vahvemmin yhteistyöhön perustuvaksi, yksilölliset tarpeet huomioivaksi ja monimuotoisemmaksi.

Erityisen positiivisina uudistuksina Arene näkee lukiolain 8 § ja 13 §, jotka sisältävät lukiokoulutuksen järjestäjän yleisen velvollisuuden toimia yhteistyössä korkeakoulujen kanssa ja järjestää osan lukiokoulutuksen oppimäärän opinnoista yhdessä yhden tai useamman korkeakoulun kanssa. Opiskelijan mahdollisuus yksilöllisiin opintoihin valintoihin paitsi omassa oppilaitoksessa myös korkeakouluopetusta hyväksi käyttäen tukee lukiolaisten korkeakouluvalmiuksien kehittymistä sekä jatko-opintojen ja uravalintojen suunnittelua.

Korkeakouluopintoihin siirtymisen kannalta on myös myönteistä, että tässä kohtaa lakiluonnosta korostetaan opetuksen järjestämistä siten, että opiskelijalla on mahdollisuus kehittää kansainvälistä osaamista sekä työelämä- ja yrittäjyysosaamistaan. Nämä osaamiset ovat keskeinen osa korkeakouluvalmiuksia.

Yhteistyötä korkeakoulujen kanssa helpottaa se, että lukiolain 10 §:ssä oppimäärien ja niihin kuuluvien opintojen mitoituksen perusteena käytettäisiin opintopisteitä. Arene korostaa, että lukio-opintojen opintopiste on mitoitettava selkeästi saman suuruisiksi työmäärältään kuin sen on korkeakouluissa.

Opintojen ohjauksen korostaminen on tärkeää jatko-opintojen kannalta ja helpottaa siirtymistä korkeakouluun. Erityisen positiivisena Arene näkee, että lukio-koulutuksen oppimäärän suorittaneella henkilöllä, joka ei ole saanut jatko-opiskelupaikkaa tutkintoon johtavassa koulutuksessa, olisi oikeus saada opintoihin hakeutumiseen ja urasuunnitelmiin liittyvää ohjausta oppimäärän suorittamisvuotta seuraavan vuoden aikana.

Arene tukee lakia ylioppilastutkinnon järjestämisestä annetun lain muuttamiseksi. Koska opetus- ja kulttuuriministeriö ja korkeakoulut ovat yhdessä linjanneet korkeakoulujen opiskelijavalintojen kehittämisestä niin, että nykyistä merkittävästi suurempi osa opiskelijoista valitaan todistusvalinnalla ja todistusvalinnalla täytettävistä paikoista valtaosa varataan ensimmäistä opiskelupaikkaansa hakeville, Arene pitää erittäin tärkeänä muutosta, joka mahdollistaa hyväksytyn ylioppilaskokeen rajoituksettoman uusimismahdollisuuden sekä hylätyn kokeen rajoituksettoman uusimismahdollisuuden tutkinnon suorittaneille henkilöille.

Korkeakoulujen opiskelijavalintaa selkeyttää ylioppilastutkinnon valmistumista koskeva täsmennys siten, että ylioppilastutkinnon suorittaminen edellyttää lukion oppimäärän suorittamista tai muiden erikseen määriteltyjen mukaisten edellytysten täyttymistä.

Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto Arene ry

Tapio Varmola
puheenjohtaja

Riitta Rissanen
toiminnanjohtaja

"Lausunnon keskeinen sisältö"

Opetus- ja kulttuuriministeriö
kirjaamo@minedu.fi, lukiouudistus@minedu.fi

Viite: OKM/41/010/2017 (24.01.2018)

Asia: Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi eduskunnalle lukiolaiksi ja laiksi ylioppilastutkinnon järjestämisestä annetun lain muuttamisesta

Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto Arene ry (myöhemmin Arene) kiittää lausuntopyynnöstä ja esittää lausuntonaan seuraavaa:

Esityksen tavoitteena on uudistaa lukiokoulutuksen rakenteita tavalla, joka edistää tulevaisuudessa tarvittavan laaja-alaisen yleissivistyksen ja korkeatasoisen osaamisen vahvistumista lukiokoulutuksessa. Uudistuksella pyritään edistämään lukiokoulutuksen järjestäjien keskinäistä yhteistyötä sekä yhteistyötä korkeakoulujen, muiden koulutuksen järjestäjien sekä työelämän ja muun ympäröivän yhteiskunnan kanssa. Arene pitää tavoitteita kannatettavina.

Arene tukee esitystä, jossa korkea-asteen kanssa tehtävän yhteistyön lisäämisellä pyritään tukemaan lukiolaisten jatko-opinto- ja urasuunnittelua. Erityisen positiivisina uudistuksina Arene näkee lukiolain 8 § ja 13 §, jotka sisältävät lukiokoulutuksen järjestäjän yleisen velvollisuuden toimia yhteistyössä korkeakoulujen kanssa ja järjestää osan lukiokoulutuksen oppimäärän opinnoista yhdessä yhden tai useamman korkeakoulun kanssa.

Yhteistyötä korkeakoulujen kanssa helpottaa se, että lukiolain 10 §:ssä oppimäärien ja niihin kuuluvien opintojen mitoituksen perusteena käytettäisiin opintopisteitä. Arene korostaa, että lukio-opintojen opintopiste on mitoitettava selkeästi saman suuruiseksi työmäärältään kuin sen on korkeakouluissa.

Arene tukee myös esitystä opintojen ohjauksen tehostamisesta. Uudistuksen tavoitteena on, että opiskelijat saavat oikea-aikaisesti ja yhdenvertaisesti tarvitsemansa opintojen ohjauksen ja pystyvät tekemään sekä lukio- että jatko-opintojaan koskevia valintoja.

Arene kannattaa esitystä, jonka mukaan ylioppilastutkinnon kokeiden uusimiskertoja koskevista rajoituksista luovuttaisiin ja koulutuksen järjestäjälle säädettäisiin velvollisuus järjestää kokeet myös ylioppilastutkinnon suorittaneelle henkilölle, joka uusii tutkintoon sisältyvän kokeen tai täydentää tutkintoaan, sekä henkilölle, joka suorittaa erillisen kokeen. Arene pitää myös erittäin tärkeänä muutosta, joka mahdollistaa hyväksytyn ylioppilaskokeen rajoituksettoman uusimismahdollisuuden sekä hylätyn kokeen rajoituksettoman uusimismahdollisuuden tutkinnon suorittaneille henkilöille.

Korkeakoulujen opiskelijavalintaa selkeyttää ylioppilastutkinnon valmistumista koskeva täsmennys siten, että ylioppilastutkinnon suorittaminen edellyttää lukion oppimäärän suorittamista tai muiden erikseen määriteltujen mukaisten edellytysten täyttymistä.

Ammattikorkeakoulujen rehtorineuvosto Arene ry

Tapio Varmola
puheenjohtaja

Riitta Rissanen
toiminnanjohtaja